

Шульган О. В.,

аспірант кафедри загального мовознавства і слов'янських мов
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка,
викладач

Тернопільського кооперативного торговельно-економічного коледжу

СОЦІО– ТА ЕКОЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ
ОЙКОНІМІЇ УКРАЇНИ РАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню ойконімії України ХХ століття. З точки зору соціолінгвістики та еколінгвістики проаналізовано причини та особливості перейменувань населених пунктів радянської доби.

Ключові слова: ойконімія, назва населеного пункту, еколінгвістика, соціолінгвістика, перейменування.

Постановка проблеми. У ХХІ столітті пострадянська топонімія переживає хвилю серйозних та різночких перейменовувальних змін, адже з карти зникають ойконіми, пов'язані з радянською ідеологією. На їхнє місце приходять нові назви населених пунктів (далі – ННП), або їм повертають історично вмотивовані назви. До того ж історична джерельна база допоможе нам з'ясувати лінгвістичні, соціальні, політичні та економічні причини перейменувань на території колишньої УРСР.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Об'єктом нашої розвідки є ойконімія України, яка впродовж багатьох років привертає дослідницьку увагу не лише багатьох лінгвістів (наприклад, праці Д. Бучка, В. Бушакова, В. Лучика, О. Андрощука, Л. Нуждак, Л. Масенко), але й фахівців, сферами зацікавлень яких є історія, географія, етнографія. Водночас у сучасній вітчизняній ономастиці порівняно мало праць, присвячених аналізу назв населених пунктів крізь призму соціолінгвістики та еколінгвістики. Важливість залучення даних подібних досліджень до опису ойконімної ситуації минулого й сучасного століть пов'язана з тим, що в Україні нещодавно відбувся процес декомунізації топонімії, що є наслідком перейменовувальних процесів радянської епохи.

Метою статті є з'ясування причин та допомога усвідомлено зрозуміти наслідки численних перейменувань в ойконімії України ХХ століття; опис зміни назв поселень із точки зору сучасних лінгвістичних дисциплін: соціо- та еколінгвістики.

Виклад основного матеріалу. Насамперед зазначимо декілька дуже важливих, на думку історика О. Андрощука [1], та принципових моментів, які допоможуть розкрити суть політики перейменувань, втіленої партійно-державним керівництвом колишнього СРСР (у тому числі РРФСР та УРСР), починаючи з повоєнних десятиліть.

По-перше, географічні назви є важливою складовою історичної пам'яті корінних етносів, яка сприяє формуванню, збереженню та передачі інформації від покоління до покоління.

Специфіка ННП серед решти різновидів топонімів полягає в тому, що, окрім комунікативної, адресної функції, вони виконують також роль своєрідного містка в минуле, викликають певні історико-культурні асоціації у людей, зокрема мешканців конкретних поселень. Так, у перші роки повоєнного періоду радянська влада прагнула «прибрати» з ойконімії УРСР назви, які б нагадували про історію та культуру рідного народу. Прикла-

дом цього можуть слугувати такі ННП, які у згаданому періоді ліквідували, тобто змінили давні назви: *Баківці Чеські* (Вл.), *Баурегейм* (Лг.), *Блюменталь* (Зп.), *Боратин-Український* (Вл.), *Валескраді* (Зк.), *Вальддорф* (Лв.), *Вигода Руська* (Од.), *Вілька Мазовецька* (Лв.), *Вірменські хутори* (Хм.), *Єврейська Долина* (Чрн.), *Шевченкове* (Кр.), *Їжейти* (Чрн.), *Мазепинці* (Хм.) [15], *Албат*, *Бай-Кончек*, *Джандра-Шейх-Елі* (АРК) тощо [14].

По-друге, найменування й перейменування є об'єктивними процесами, у яких відбивається епоха з новими назвотворчими тенденціями. З іншого боку, перейменування з політичним підтекстом активно використовувались із суб'єктивних міркувань у тогочасну ідеологічно заангажовану епоху для впливу на процеси формування в суспільстві певної світоглядної парадигми. Це відбувалось шляхом надання ідеологічно витриманих назв новим поселенням, а також через перейменування вже наявних об'єктів, наприклад: *Красногірка* замість *Анджеліне* (Жт.), *Арбайтергейм – Трудовий* (Лг.), *Баба – Жовтневе* (Чрг.), *Кес-са – Радосний* (Хрк.), *Баурегейм – Прогрес* (Лг.), *Вишка – Октябрське* (См.), *Дерманівка – Трудолюбівка* (Жт.), *Жидиничі – Червоне* (Чрг.), *Карлівка – Першотравневий* (Хрк.) [15].

У такий спосіб знищувались назви поселень, які викликали в населення більшою мірою історико-культурні асоціації: разом зі зміною назви втрачалось відчуття історичного коріння, усвідомлення наступності поколінь, що полегшувало виховання нової людини, нового члена «соціалістичного соціуму».

По-третє, перейменування використовувались як засіб міфотворення, тобто формування своєрідного пантеону героїв, прикладів для наслідування (їхні імена увічнювались у назвах підприємств, вулиць, населених пунктів). Із територіальним розширенням УРСР по всій її території у 1940-х роках з'явилися такі назви: *Чапаська* (Вн.), *Жданівка* (Вн.), *Будьонівка* (Днп.), *Ново-Котовське* (Вл.), *Острівського* (Дн.), *Кірово* (Днп.), *Ленінське* (Хрс.), *Лихачове* (Хрк.), *Карла Маркса* (Дн.) тощо [15].

По-четверте, ліквідацію «небажаних» назв можемо розглядати як один з репресивних засобів, спрямованих на обмеження політичного, культурного розвитку етносу, проти якого ці репресії спрямовані.

Таким етносом на нашій території є тюркський народ, котрий історично сформувався в Криму, – це кримські татари. 1944 рік став роком головної трагедії у Кримській історії. Хоча півострів увійшов до складу УРСР лише через 10 років, кримсько-татарські номени згаданого періоду є невід'ємною частиною комплексного дослідження ойконімії України ХХ століття крізь призму еколінгвістики та соціолінгвістики. Так, на жаль, з історичної карти Криму зникли такі ННП: *Тархан-Сунак*, *Кучук-Алкали*, *Єди-Кую*, *Айбар*, *Кучук-Бораиш*, *Дер-Емес*, *Біюк-Бораиш*, *Черкез-Тобай*, *Ісар*, *Узунджи*, *Мамут-Бай*, *Джолман* (АРК) та багато інших [14]. Подібні номінації, яких

більше трьохсот (як стверджує В. Бушаков [2, с. 17]), мають відповідники в етнонімії давніх і сучасних кипчацьких, огузо-туркменських, монгольських, тунгусо-маньчжурських і кавказьких народів.

Традиція державного регулювання перейменувань своїм корінням сягає 20-х років ХХ століття. До цього моменту в ойконімії регіонів, що вже не одне століття входили до складу Російської імперії, існували здебільшого однотипні поселення, свого часу перейменовані царатом. Зокрема, в Маріупольському окрузі Катеринівської губернії станом на 1911 рік активно функціонували номені таких найпоширеніших типів:

відантропонімі назви, в основі яких лежать імена та прізвища царської династії Романових: «*Елизаветовка, Анновка, Екатериновка, Романовка, Мар'їнка, Александровка, Максиміліановка, Георгієвка, Павловка, Никольское, Васильєвка, Федоровка, Петро-Еленовка* (Дн.) тощо» [12];

назви, що вказують на зв'язок із релігією: «*Ново-Троїцкое, Богуславка, Ново-Преображенка, Благодатное, Успенка, Богоявленка, Пречистовка, Архангельское, Апостоловка, Покровское* (Дн.) тощо» [12];

Таблиця 1

Кількісно-відсоткове співвідношення перейменувань за регіонами України (станом на 1 вересня 1946 року)

Область (АТП станом на 1 вересня 1946 року)	Кількість перейменованих населених пунктів	Відсоток (%)
Вінницька	91	3,09
Волинська	225	7,63
Ворошиловградська (Луганська)	34	1,15
Дніпропетровська	81	2,75
Дрогобицька	193	6,54
Житомирська	131	4,44
Закарпатська	86	2,92
Запорізька	183	6,21
Ізмаїльська	140	4,75
Кам'янець-Подільська (Хмельницька)	93	3,15
Київська	56	1,9
Кіровоградська	53	1,8
Львівська	314	10,65
Миколаївська	152	5,15
Одеська	244	8,27
Полтавська	66	2,24
Ровенська (Рівненська)	170	5,76
Сталінська (Донецька)	103	3,49
Станіславська (Івано-Франківська)	79	2,68
Сумська	39	1,32
Тернопільська	93	3,15
Харківська	42	1,42
Херсонська	114	3,87
Чернівецька	130	4,41
Чернігівська	37	1,25

прості та складні відапелятивні назви й конструкції, а також субстантивовані оніми: «*Богатырь, Комарь, Затишье, Знаменовка, Отрадовка, Стародубовка, Райгородь, Вишневатое, Кузнецовка, Суженая, Мирское, Царское, Зеленополье, Сладководное* (Дн.) тощо» [12].

У наступні десятиліття окремі зі згаданих назв поселень уже не значилися в адміністративно-територіальних довідниках та інших державних документах, а також не завжди в подібних виданнях згадувалось про їх перейменування.

У радянський період виникає нове соціальне розуміння ролі топонімів у житті суспільства, у тому числі й українського. Л. Масенко слушно зауважує, що нова ідеологія й нові соціальні відносини викликали істотні зміни у принципах називання нових населених пунктів та інших об'єктів. Найменування поселень у радянський час стало справою держави та здійснювалося як свідомий юридично закріплений акт. Однією з характерних особливостей, які внесла нова епоха в топонімотворення, є посилення ідеологічної функції назв. Більшість назв населених пунктів, що виникли у той час, не має безпосереднього зв'язку з відповідними реаліями. Найпоширенішим типом новоутворених тогочасних ойконімів стали назви-посвяти, назви-символи з меморіальним значенням [4, с. 655].

Як приклад наведемо нові назвотвори в Полтавському окрузі станом на 17 грудня 1926 року: *Чапайівка, Червона Балка, Першотравневе, Майське Селище, Красна Зоря, Червона Праця, Комунарка, Червоний Жовтень, Знамівка, Жданове, Червоний Шлях, Червоне-Козаче* (Пл.) тощо [11]. В ойконімії на початку правління місцевих органів (рад) ще активно існували номінації релігійного характеру, наприклад: *Попове, Хрест, Петро-Павлівка, Покрівське, Попівка, Мар'ївка, Вознесеньське, Богородишине, Хрестище, Богодайки, Воздвиженка, Покров-Марія* (Пл.) тощо [11], які через два десятиліття перейменували.

Загалом же перейменування на території тодішньої Української РСР відбувалися нерівномірно. Ми зафіксували 2 949 перейменувань ННП (станом на 1 вересня 1946 року (АТП, 1947); див. табл. № 1). Найбільше змін відбулося на території Львівської, Волинської, Одеської, Рівненської та Запорізької областей.

Так, ойконіми Закарпаття мають давнє погодження. В їхній етимології віддзеркалюється життя наших предків – русинів: заселення краю представниками інших народів, формування основних етнічних груп на його території, заняття населення, шляхи сполучення між регіонами, природа, традиції, обряди, побут. Радянська влада не один рік намагалась оволодіти цією територією. І вже в 1945 році Закарпатська область ввійшла до складу УРСР.

Зрозуміло, що в цьому регіоні почалися й перейменувальні процеси. Про це можна судити з ряду таких перейменувань: *Айшвань* замінено на *Мінеральне, Сюрте* – на *Струмківку, Зайгов* – на *Дусина, Шебеш Потік* – на *Плоский Потік, Извор* – на *Родниківку, Верхні Верецьки* – на *Верхні Ворота, Барбово* – на *Бородівка, Загаття* – на *Бабичі* (Зк.) [10]. Також на Закарпатті з'явилися ойконіми, що мають пряме ідеологічне спрямування: наприклад, ННП *Жовтневе* та *Комсомольськ* (Зк.) [10]. Таких номінацій у 1940-х роках була досить невелика кількість, яка протягом наступних десятиліть не збільшувалася. А у 2016 році, під час процесу декомунізації, ці назви було змінено на попередні, питомі номінації: *Жовтневе* перейменовано на *Забереж* [8], а *Комсомольськ* – на *Німецьку Мокру* [9].

Таким чином, активні процеси зміни назв охопили практично всі регіони України. Також характерним для всіх областей стало перейменування тих населених пунктів, назви яких мали іншомовне походження. Радянською владою вважалося, що назви поселень, які містять в основі вказівку на іншу країну чи зарубіжне місто, можуть нашкодити поширенню комуністичної ідеології. Тому в 1940-х роках минулого століття і їх було замінено. Так, з ойконімії регіону зникли такі назви поселень: *Америка* (Ль.), *Ватерлоо* (Мк.), *Далекий Рим* (Днп.), *Берлін* (Ль.), *Китай* (Од.), *Люксембург* (Зп.), *Маньчжурія* (Вн.), *Страсбург* (Од.), *Варшава* (Ль.), *Молдова* (Од.), *Швейцарія* (Тр.) тощо [15].

Окрім цього, з еколінгвістичної точки зору серед традиційних українських ойконімів минулої епохи було чимало таких, які утворилися на базі емоційно маркованої, дещо згрубілої чи навіть нецензурної лексики. Через це вони нерідко сприймалися не стільки жителями, а скільки владою як «неблагозвучні» і такі, що суперечать уявленню довкілля про «благозвучну» власну назву. Своєрідною реакцією на такі назви населених пунктів України, що водночас і засвідчує їх первинну оцінку, стали владні зміни щодо перейменувань, які проходили одночасно з іншими (згаданими вище) перейменуваннями в ойконімії УРСР. Наприклад, *Блохи* перейменовано на *Береговий* (Пл.), *Лашки* – на *Березне* (Хм.), *Луписуки* – на *Берестівку* (Рв.), *Пердуни* – на *Долину* (Ль.), *Гниди* – на *Дубляне* (Пл.), *Голе* – на *Жовтневе* (Кв.), *Бабу* – на *Жовтневе* (Чрг.), *Занудівку* – на *Жовтневе* (Кв.), *Голодівку* – на *Задністрияни* (Ль.), *Гробівку* – на *Загребля* (Пл.), *Псище* – на *Зарічани* (Жт.), *Свининець* – на *Зарічний* (Ль.), *Жабокряківку* – на *Зарічний* (Хрк.), *Чуму за Тисою* – на *Затисівку* (Зк.), *Злодійку* – на *Зелену Долину* (Дн.), *Гної* – на *Зелену Діброву* (Днп.), *Босяки* – на *Зоряний* (Пл.), *Дурняківці* – на *Наддністриянку* (Хм.) [15].

Відавалася перевага новим ойконімам із ад'єктивним компонентом «красный» (у значенні «червоний»). Тільки на території Криму після перейменувань 1948 року їхня кількість становила більше 20 номенів. До них відносимо такі назви поселень: *Красний Октябрь*, *Краснополье*, *Красносельское*, *Краснофлотское*, *Красноярское*, *Красногвардейское*, *Краснодарка*, *Красное Село*, *Красное Утро*, *Красно-Каменка*, *Краснолесенская Казарма*, *Краснопещерная* (АРК) тощо [13].

Також з'явилися назви на честь тогочасних партійних діячів. Так, реаліями стали географічні об'єкти з такими назвами, як село *Ворошиловське* (Дн.) або ж село *Кірове* (АРК). З іншого боку, траплялися й випадки, коли назви сіл, селищ та міст, що з'явилися в 1920–1930-х роках, нагально («на злобу дня») треба було замінювати іншими, подібними. Наприклад, у 1930 році на Миколаївщині «*Солоне*» перейменовували на «*Косіора*» на честь радянського діяча С. Косіора, який керував проведенням колективізації господарств в українських селах. Але його було звільнено з високої посади, арештовано і навіть розстріляно. І наприкінці 1930-х років згаданий вище населений пункт було знову перейменовано, але цього разу на *Куйбишевку* на честь іншого радянського функціонера – В. Куйбишева [3, с. 106–107]. Схожий приклад, коли на місці комуни імені Чубаря (діяча, який обіймав серйозну партійну посаду) в 1922 році заснований населений пункт *Чубарівка*. Село перейменовували на *Ворошилівку* після того, як В. Чубаря усунули з посади. А наприкінці 1950-х років село отримало нову назву – *Веселе* [3, с. 42].

Наступним етапом масштабних перейменувань став початок 1960-х років, коли досягла свого апогею критика куль-

ту особи Йосипа Сталіна, про що можна судити зі зменшення кількості назв поселень на кшталт *Сталінське* (Днп.), *Сталіно* (Дн.) тощо [15]. Більше того, спостерігаємо, що ім'я вождя не було настільки популярним, порівняно з іменами інших радянських лідерів та військових, а з процесом *десталінізації* – переставало функціонувати у системах географічних назв усіх союзних республік.

А вже наприкінці 1950-х – на початку 1960-х років ця тенденція у деяких регіонах республіки змінювалася. Це підтверджує ойконімія Житомирщини, яка з точки зору еколінгвістики частково позбувалася подібних меморіальних назв, пов'язаних з іменами партійних діячів: *Будьонівку* перейменовано на *Лисове*, *Стаханівський* – на *Жовтневе*, *Петровського* – на *Калинівку*, *Ворошилівку* – на *Вишневе*, *Сталінське* – на *Квітневе* (Жт.) тощо [6].

Відзначимо, що ім'я «батька народів» свого часу не було настільки розтиражованим в тодішній Кримській області. Усього в Криму налічувалося близько тисячі населених пунктів, четверту частину з яких складали назви-імена, назви-прізвища, назви-псевдоніми тощо. Жодному населеному пункту півострова після змін 1944–1945-х років та кінцевих перейменувань іншомовних назв 1948 року не присвоєно справжнього прізвища Сталіна – *Джугашвілі*. У нових територіально-адміністративних межах до одного району часто входило по кілька однойменних населених пунктів, що вносило плутанину в роботу районних організацій, а особливо – в роботу поштового зв'язку. Так, на карті Криму після перейменувань 1940-х років існували такі повторювані ННП, як, зокрема, *Баранівка* (3 назви), *Видне* (3), *Високе* (4), *Дальна* (3), *Заозерне* (2), *Іванівка* (3), *Калініне* (3), *Калинівка* (4), *Краснівка* (3), *Лугова* (3), *Миронівка* (3), *Петрівка* (3) (АРК). [13]. Крім цього, активно функціонували ойконіми, семантично подібні між собою, пор.: *Лебедеве*, *Лебединка*, *Лебедине*, *Лебедянка*; *Журавки*, *Журавлівка*, *Журавлі*; *Камішівка*, *Камішеве*, *Камішинка*, *Камішине*, *Камішне*; *Сінне*, *Сінна*, *Сінокосна*, *Сінокосне* (АРК) тощо [13].

Для порівняння: упродовж 1960-х років рішеннями Полтавського облвиконкому та указами Президії Верховної Ради УРСР перейменовано багато населених пунктів Полтавщини. Проте в цьому регіоні при зміні назв повторювалися «штучні», невмотивовані, назви, які семантично у багатьох випадках не відрізнялися, порушуючи тим самим еколінгвістичний баланс. Так, *Павлівку* перейменовували на *Вербівку*, *Шостаки* – на *Вербове*; *Василівку* – на *Веселку*, *Павлівку* – на *Веселівку*, *Назаренки* – на *Вишневе*, *Червівку* – теж на *Вишневе*; *Чугуї* – на *Вишнівку*, *Високе* – на *Вишеньки*, *Пинчуки* – на *Вишняки*, *Мищенки* – на *Гайву*, *Шевченки* – на *Гайове*, *Ковдиши* – знову ж на *Гайове* тощо [5]. Кільком селам і селищам присвоєно нові найменування (наприклад, *Жовтневе*); іншим же надавалися такі назви, як, зокрема, *Зорівка*, *Зоря*, *Зоряне*, *Квіти*, *Квіткове*, *Мирне*, *Мирлобне*, *Ліски*, *Лісне*, *Лугове*, *Лужки*, *Степове*, *Степне*, *Ромашки*, *Тарасове*, *Чапасве*, *Чапаська*, *Шевченки*, *Шевченківка*, *Шевченкове*, *Червоне*, *Ярове*, *Ясне*, *Яблунівка* [7]. Таке масове перейменування сіл без врахування історичних назвотворчих процесів призвело до ліквідації сотень топонімів Полтавщини, які склалися історично й існували протягом багатьох віків.

Висновки. Таким чином, адміністративно-територіальні перейменування УРСР виступали цілеспрямованою соціальною зброєю загальнодержавної ідеології та стали дієвим пропагандистським та репресивним інструментом, яким влада зловживала не одне десятиліття.

Отже, проаналізувавши у статті значну кількість нових номінацій географічних об'єктів, а також ряд перейменувань власне українських поселень, ми зрозуміли, що для радянських політиків та їх прибічників ойконіми не тільки виконували дис-тинктивну та номінативну функції, а ще й повинні були прославляти нову панівну тоталітарну систему, популяризувати комуністичну ідеологію.

Згідно із законодавством формальною підставою для здійснення в радянський період перейменувань давно наявних поселень часом була зміна начебто неблагозвучних назв і назв чужих держав, їх міст, а ще номенів, що демонструють зв'язок з етнонімами, з релігією і містять в основах лексем кримсько-татарські, польські, чеські, німецькі та інші імена, тобто особові імена католицького календаря. В результаті цього ойконімія України вказаного періоду була значно змінена включенням до її складу великої кількості меморіальних та пам'яткових назв, що утворилися від прізвищ, псевдонімів та імен переважно російських військових та партійних діячів, а також назв у формі простих субстантивованих прикметників чи складних назв, препозиційним компонентом яких виступають прикметникові основи. Як наслідок, порушилась мовозахисна функція назв поселень, за яку відповідає еколінгвістика.

Перспективним вважаємо подальше ономастичне дослідження ойконімії України ХХ століття з погляду новітніх галузей лінгвістики та з урахуванням при цьому історично-етнічних особливостей формування назвотворення ойконімів кожного окремо взятого регіону нашої країни.

Література:

1. Андрощук О. Перейменування об'єктів адміністративно-територіального поділу Криму як репресивний та пропагандистський засіб державної політики (II половина ХХ століття) / О. Андрощук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/LiberUA/Book/Krym/17.pdf>.
2. Бушаков В. Тюркская этноойконимия Крыма : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.06 «Тюркские языки» / В. Бушаков ; Ин-т языкознания. – Херсон, 1992. – 31 с.
3. Лобода В. Топонімія Дніпро-Бузького межиріччя : [монографія] / В. Лобода. – К. : Вища школа, 1976. – 232 с.
4. Масенко Л. Розвиток топонімічної лексики / Л. Масенко // Історія української мови. Лексика і фразеологія. – К. : Наукова думка, 1983. – С. 620–659.
5. Адміністративно-територіальний поділ Полтавщини (1648–2012 рр.): довідник з історії адміністративно-територіального поділу / [редкол.: Г. Білоус, О. Білоусько, В. Гудим та ін.] ; [упоряд.: Ю. Васильєва, В. Жук, В. Коротенко та ін.]. – 2-е вид., перероб. і доп. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2012. – 400 с.
6. Адміністративно-територіальний устрій Житомирщини: 1795–2006: довідник: офіційне видання / [упоряд.: Р. Кондратюк, Д. Самолюк, Б. Табачник]. – Житомир : Волинь, 2007. – 620 с.
7. Зоря Полтавщини. – 1966. – 9 грудня // Довідник адміністративно-територіального поділу Полтавської області на 1 жовтня 1965 року. – 2-е вид. – Полтава, 1965. – С. 121–125.
8. Про перейменування деяких населених пунктів Закарпатської, Одеської та Чернігівської областей : Постанова Верховної Ради України від 14 липня 2016 року № 1467-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1467-19>.
9. Про перейменування окремих населених пунктів та районів : Постанова Верховної Ради України від 4 лютого 2016 року № 984-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984-VIII>.
10. Пушкаш А. Цивілізація или варварство: Закарпатье 1918–1945 / А. Пушкаш. – М. : Европа, 2006. – 564 с.
11. Список залюднених місць Полтавської округи: за Всесоюзним переписом на 17 грудня 1926 року. – Полтава : Раддрукарня «Полтава – Поліграф», 1927. – 192 с.
12. Списокъ населенныхъ мѣстъ Мариупольскаго уѣзда Екатеринославской губерніи съ приложениемъ карты. – Екатеринославъ : Типографія Губернскаго Земства, 1911. – 35 с.
13. О переименовании населенных пунктов Крымской области : Указ Президиума Верховного Совета РСФСР от 18 мая 1948 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sevdig.sevastopol.ws/temi/per.html>.
14. О переименовании районов и районных центров Крымской АССР : Указ Президиума Верховного Совета РСФСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liveinternet.ru/users/4768613/post351403976>.
15. Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ на 1 вересня 1946 року. – К., 1946. – 1084 с.

Шульган О. В. Социо- и эколингвистический анализ ойконимии Украины советского периода

Аннотация. Статья посвящена исследованию ойконимии Украины XX века. С точки зрения социолінгвістики и эколінгвістики проанализированы причины и особенности переименований населенных пунктов в советскую эпоху.

Ключевые слова: ойконимия, название населенного пункта, переименование, эколінгвістика, социолінгвістика.

Shulhan O. Socio- and ecolinguistic analysis the oikonymy of Ukraine of the soviet period

Summary. The article investigates the oikonymy of Ukraine in the twentieth century. In terms of sociolinguistics and ecolinguistics analyzed the reasons and features renaming settlements in the soviet time.

Key words: oikonymy, nomination of the settlement, ecolinguistics, sociolinguistics, renaming.